

Meeqqanik Inuusuttunillu Siunnersuisarfik (Misi) pillugu ukiumoortumik nalunaarusiaq – 2018

Misi sulisarpaq uku tunngavigalugit:

- *"Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 16, 3. december 2012-imeersoq", tassani § 5, imm. 3-p nr. 4-ni allassimavoq: "Kommunip qullersaaffigalugu akisussaaffigigaa perorsaanikkut-tarnip pissusiisigut siunnersuineq isumagissallugu".*
- *"Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 15, 3. december 2012-imeersoq" tassani § 38-p nr. 4-ni allassimavoq: "Kommunalbestyrelse, tak. § 43, imm. 1, pisussaavoq isumagissallugu perorsaanermut aamma tarnip pissusiinut tunngasunik siunnersuineq".*

Taakkua saniatigut § 1-imi pineqarpoq "immikkut ittumik atuartsineq aamma allatut immikkut perorsaanikkut ilinniartitsinikkullu ikiorsisarneq". Tassunga atatillugu suliarineqarsimavoq: "Meeqqat atuarfianni immikkut atuartsisarneq aamma allamik immikkut ittumik perorsaanikkut ikiorsisarneq pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 21, 8. december 2017-imeersoq". Tassani innersuussutigineqarpoq "Siunnersuisarfik", taanna immikkoortortaavoq perorsaanikkut tarnillu pissusiitigut siunnersuisarfiuvoq.

- PPR-mik isumaqatigiissut; Kalaallit Nunaanni Kommunalbestyrelsit sinnerlugit KANUKOKA-mut isumaqatigiissutaasoq, tassani pineqarpoq Perorsaanikkut Tarnip Pissusiitigut Siunnersuisarfik pillugu kiisalu meeqqat atuarfianni immikkut atuartsisarneq aamma allamik immikkut ittumik perorsaanikkut ikiorsisarneq pillugu kommuninut (Namminersorlutik Oqartussanit) nassuiaat 1. januar 2012-imit atuutilersoq". (Taanna inatsisaanani isumaqatigiissutaavoq).

Misi-Sermersooq sunaava?

Misi "Meeqqanut inuusuttunullu siunnersuisarfiuvoq", Nuummi inissimavoq Kommuneqarfik Sermersoorli tamakkerlugu sullissisarluni. April 2018-imi Misi Kuussuaq 17-imut nuuppoq. Misimi pingaarnertut suliassaavoq perorsaanikkut tarnip pissusiitigut siunnersuinissaq, tassa Misi oqaloqatiginnilluni aamma aaqqiisussaasumik tunngaveqarluni sulisarpaq. Misip pingaarnertut suliassaraa, inersimasut meeqqanut akisussaasusut, meeqqat ilikkagaqarnissaat, inuunerinnissaat ineriartornissaallu qulakkeerniarlugu naammaginartumik iisimasaqarnissaannut sakkussaqaqarnissaannullu ikorfartuinissaq. Taamaammat perorsaanermut tarnillu pissusiinnut tunngatillugu angajoqqaat/isumassuisup (tamatum kingorna angajoqqaat) imaluunniit sulisut perorsaanermut tarnillu pissusiinut tunngassuteqartunik ilisimasaqarusuttut siunnersorneqarusuttulluunniit Misimut saaffiginnissinnaapput.

Sulisoqarnermut tunngasut

Misimi sulisut 2018-ip ingerlanerani tamakkiisuulerput, immikkoortorta qarfimmi sulisuullutik; Siunnersortaaneq ataaseq, tarnip pissusiinik ilisimasallit tallimat, Meeqqanut inuusuttunullu siunnersortit pingasut, allaffimmi sulisoq ataaseq aamma oqallorissaasoq ataaseq, kiisalu oqallorissaasoq ataaseq sapaatip akunneranut 30 tiimit sulisartoq. 2018-imi upernaakkut Misi qaammatini sisamani tarnip pissusiinik ilisimasalinngorniamik praktikkertoqarpoq.

Ukiuni kingullerni aqutsisut sulisullu taarseraassimaqaat. Taamaammat 2018-imi suliasaqarfinni tamani atorfiit ilaat inuttaqartarsimanngillat.

Misimi suliasat tulliuuttumi allaaserineqarput. Ukiunili kingullerni arlalinni sulisunik nutaanik ilinniartitsineranut piffissaq, nukiit isumalluutillu annertuumik atorneqartarsimapput. Sulisut ullumikkut aalajaattuupput; taamaammat pingaaruteqarpoq aalaakkaasumik sulisoqarnissamut periusissiap ilaatut, sulisut pitsaasumik ineriartornissaannik neqerooruteqarsinnaaneq Misip siunissami annertuumik ukkatariniarpaa.

Misi-Sermersuumut saaffiginnittarnerit

Misimut saaffiginnissutit amerlanersaat mail aqutugalugu pisarput, tassani saaffiginninnermi allaffissiaq perorsaasut, ilinniartitsisut angajoqqaalluunniit immersortarpaat. Tassa illoqarfinni atuarfiit qulingiluat, nunaqarfinni atuarfiit arfineq pingasut, katillugit 3200-t missaannik atuartuutillit, Misimut saaffiginnissinnaapput. Kommuneqarfik Sermersooq 27-nik meeqqeriveqarpoq 1300-ngajannik meerartalinnik, Misi taakkunannga aamma saaffigineqarsinnaavoq. Taamatuttaaq Kommuneqarfik Sermersuumi Meeqqat angerlarsimaffianni aamma Atuartut angerlarsimaffianni sulisut angajoqqaallu tamarmik saaffiginnissinnaapput. Angajoqqaat aamma periarfissaqarput oqarasuaat aqutugalugu namminnerluunniit ornigullutik saaffiginninnermikkut Misimut attaveqarnissamut, tassani Misimi sulisoq saaffiginninnermi allaffissiamik immersuinissamut ikiuussinnaavoq.

Angajoqqaat isumaqatigiissuteqangikkaluarlutik sisamanngornerit tamaasa nal. 13.00 – 15.00 akornanni Misimut ornigullutik siunnersortissinnaapput. Naatsumik oqaatigalugu, angajoqqaat suliamullu tunngatillugu ilisimasallit tamarmik, meeqqanik 0-18-inik ukiulinnik sullissisartut oqartussanit allanit innersuunneqangikkaluarlutik, Misimi perorsaanikkut tarnip pissusiitigut siunnersorneqarsinnaapput.

Misi-Sermersuumi siunnersuisarnerit

Misip suleriaasianik allannguinuq:

2015-ip missaani Misimi suleriaaseq allanngortinneqarpoq. Meeqqap "ajornartorsiutitut" isigisarneraniit, toqqaannartumik tarnip pissusiitigut paasinnittaatsimik misiliinermik kinguneqakkajuttumik, eqqarsartaatsimut; *ajornartorsiummik misigisaqartoq tassaavoq ajornartorsiutilik*, Misi allannguivoq.

Tassa inersimasut meeqqamut unammillernartoqartitsisumut tunngatillugu misigisaqartut, meeqqap unammillernartumik misigisaqarneranik ikiorniarlugu perorsaanermik arlalitsigut allannguisinnaasut.

Meeqqamut tunngatillugu saaffiginninnermi allaffissiaq atuarfimmit meeqqerivimmiilluunniit nassiunneqaraangat Peqqinnissaqarfirmut nassuteqqinneqartarpoq, tassa peqqissutsimut tunngatillugu paasissutissat inassuteqaammut allanneqartussat pissarsiarineqarnissaasa piumasqaataanera pissutigalugu.

Tamatuma kingorna inassuteqaat aatsaat Misimut ingerlateqqinneqartarpoq, taamaammat inassuteqaatip suliarineqanginneraniit Misimit tiguneqarnissaata tungaanut ukioq ataaseq ingerlasinnaasarluni.

Angajoqqaanit saaffiginnissutit tamarmik, meeqqap aturfia meeqqerivialuunniit aqqusaaqqaartarpaat, tamatuma kinguneranik angajoqqaat ullumikkut pisarnermisut siunnersorneqarnissamik/misissuisoqarnissaanik Misimut saaffiginnissummik suliaqarsinnaasanngillat.

2015 sioqqullugu Misimut inassuteqaatit allattorneqartarnerat quppernernik qulinik annertussuseqartarput, tassa meeqqamut tunngatillugu ingerlatseriaaseq eqqarsaatiginagu, allattuisup meeqqamut tunngatillugu unammillernartoqartitaani. Inersimasut paasinnittaatsimik misiliitinnatik, meeqqamut tunngatillugu perorsaaniikkut iliuuserisartakkatik sorliit ulluinnarni allanngortsissinnaanerlugit imatorsuaq ukkatarineq ajorpaat, kiisalu ulluinnarni meeqqap nukittuffii ukkatarisarnagit.

Aqutsisuusimasut nalilersimavaat, taamatut suleriaaseqarneq siunertamut naapertuuppallaanngitsoq, imaanngilarmi meeqqap paasinnittaasianik misiliineq ajornartorsiutitut misigisamik aqqiissutaasinnaasoq. Taamaammat Misip suleriaaseq allanngortissimavaa, tassa pisoq meeqqap nammineq ajornartorsiutigineraa misissortinnagu, perorsaariaaseq meeqqamut atorneqarnissaa Misimit ukkatarineqarnerulersimavoq. Imatut paasillugu, Misi saaffiginnissummik tigusaqarpat saaffiginnittoq siunnersorneqarnissamut/oqaloqateqarnissamut aggersarneqassaaq, tassani ajornartorsiutitut misigisaq sukumiinerusumik misissorneqassalluni. Misimit anguniarneqarpoq saaffiginnittut sapaatit akunnerisa 1-4-t iluini aggersarneqartarnissaat. Saaffiginnittup unammillernartut misigisimasarpasui siunnersuinerup nalaani Misip akissutissaqartillugillu siunnersuiffigisinnaavai, taamaalillutik saaffiginnittut ingerlatsinerminni perorsaaniikkut suliasatut inassutigineqartut ingerlaannaq misilerarsinnaavaat. Tamanna pissutigalugu Misip siullermeersumik siunnersuisarnerit pingaartilluinnarpai, tassa saaffiginnittut sivisuumik utaqqisinnagit, Misip perorsaaniikkut tarnip pissusiinik siunnersorsinnaasaramigit. Ilinniartitsisut perorsaasulluunniit saaffiginnissimatillugit siunnersuinermi, Meeqqanut inuusuttunullu siunnersorti ataaseq Tarnillu pissusiinik ilisimasalik ataaseq peqataasarput. Angajoqqaat saaffiginnissimatillugit siunnersuinermi saaffiginnittup ajornartorsiutai apeqquaatillugit tarnip pissusiinik ilisimasalik ataaseq, marlulluunniit peqataasarput. Saaffiginnissutit oqalunniarnikkut/tusaaniarnikkut ajornartorsiutinut tunngassuteqaraangata, Meeqqanut inuusuttunullu siunnersortimut taarsiullugu oqallorissaasoq ataaseq peqataasarpoq. Siunnersuinerup nalaani Misip nalilerpagu unammilligassatut misigisaq sukumiinerusumik misissorneqartariaqartoq, Misip saaffiginnittoq Misissuinissamut isumaqatigiissuteqarfigisarpaa, , tassani Misip misissuinissaq neqeroorutigisarlugu. Misi misissuinermini suli paasinnittaatsimik misiliisarpoq, Misimullu saaffiginnittoqartillugu massakkut ingerlaannaq paasinnittaatsimik misiliisoqartanngilaq. Paasinnittaatsimik misiliisarneq sakkuvvoq meeqqap paasinnittaasianik misissuinissaq *inissaminiikkaangat*, Misimit atorneqartartoq. Misissuisarnermi siunertaavoq saaffiginnittup unammillernartutut misigisaanut akissutissarsiniarnissaq, aamma saaffiginnittup siunissami meeqqamik perorsaanermini qanoq suliaqarsinnaanera pillugu siunnersuinissaq, ilitsersuinissarlu.

Kisitsisitigut nalunaarsukkat

2015 sioqqullugu:

Siuliani oqaatigineqareersutut, Misip suleriaatsini 2015-imi allanngortippaa. 2015 sioqqullugu inassuteqaatit amerlassusaat kisitsisitigut nalunaarsorneqartarpoq, inassuteqaatit taakku amerlasuutigut paasinnittaatsimik misiliinermik nassataqartarput. Taamaammat kisitsisit taakku takutittarpaat Misimi misissuisimanerit annertuut amerlassusaat:

2003: 27

2004: 34

2005: 38

2006: 57

2007: 77

2010: 100

2011: 165

2012: 135

2013: 95

2014-ip qiteqqunnerani: 70

2015:

2015-imi Misip suleriaatsini allanngortippaa. Aallaqqaammut siunnersuisimanerit kisitsisitigut nalunaarsorneqartanngillat, siunnersuisarnerilli ikittuinnaammata Misimi sulisoq ataaseq suliassanik allanik suliaqarsinnaajutigaluni, siunnersugassanik tamanik siunnersuisarsimavoq. Aqutsisuusimasut atortorissaarummik "Derigo"-mik, utaqqisut allattorsimaffiannik, suliaqarsimasoq avataaneersoq atortarsimavaat, atortorissaarut aqutugalugu misissugassat utaqqisinneqartut Misip tamakkiisumik takusinnaasimavai. Derigo aqutugalugu misissorlugit naammassineqarsimasut Excel-ikkut kisitsisitigut nalunaarsorneqartarsimapput, SBSYS-illi atuutsinneqalernerata kingorna Derigo atorunnaarneqarmat, tassanga Misi atuisinnaajunnaarami 2015-2017-imi, misissuisimanerit naammassineqarsimasut pillugit kisitsisitigut nalunaarsukkanik maanna aqutsisut pissarsisinnaajunnaarsimapput.

2016:

2016-imi siunnersuisimanerit amerlassusaannik Misi kisitsisaateqanngilaq, ilinniartitsisunulli siunnersuisimanerit 106-iusut allassimasoqarpoq.

2017:

Ilinniartitsisunik siunnersuisimanerit 151-it allanneqarsimapput.

Perorsaanermik suliaqartunik siunnersuisimanerit 41-t allanneqarsimapput.

Angajoqqaanik siunnersuisimanerit 81-it allanneqarsimapput. Angajoqqaanilli siunnersuisimanerit amerlassusaat eqquissuunngilaq, tassa "aallaqqaammut siunnersuisimanerit" kisimik allanneqarsimagamik, tassa angajoqqaat ataasiaannaratik Misimi siunnersorneqarsimappata, siunnersuisimanerit kisitsisitigut nalunaarsorneqarsimannngillat. Misi naliliippat angajoqqaat unammillernartutut misigisaat pillugit siunnersoqqinneqarnissamik neqeroorfigineqarnerat meeqqamut iluaqutaassasoq, Misip angajoqqaat siunnersoqqinneqarnissaannut neqeroorfigissavai. Naliginnaasumik pisariaqartitsineq naapertorlugu 2-6-eriarluni siunnersueqqittoqartarpoq. 2017-imi angajoqqaanik siunnersuisimanerit amerlassusaat 140-t missaanniissorineqarput. Ataatsimut isigalugit 2017-imi Misi 332-riarluni siunnersuisimavoq.

2018:

Ilinniartitsisunik siunnersuisimanerit 137-t allanneqarsimapput.

Perorsaanermik suliaqartunik siunnersuisimanerit 52-it allanneqarsimapput.

Angajoqqaanik siunnersuisimanerit 180-it allanneqarsimapput.

2018-imi Misi-Sermersooq 369-eriarluni siunnersuisimavoq.

Misi 2017-imi ukiakkut nalunaarsuiffimmik nutaamik pisaarpoq, taamaalilluni siunnersuisimanerit kiisalu misissorlugit naammassineqarsimasut siunissami kisitsisitigut nalunaarsorneqartalissapput.

Misimi misissuinerit

Siunnersuinerup nalaani Misi misigippat saaffiginnittup apeqqutai akineqarsinnaangitsut, Misi apeqqutunik misissuinerimi akineqarniartussanik suliaqassaaq. Misissuineq pingasunut imatut avillugu ingerlanneqarsinnaavoq:

- *Inummut ataatsimut tunngatillugu:* Misip inuk ataaseq kisiat pillugu misissuissaaq, allanik ilanngussinani. Imatut paasillugu, *piginnaasat* Misimit isuma malillugu pineqartup allanut attaveqaataanut / ilanngussamut sunniuteqanngitsut misissussavai.
- *Attavigisartakkanut tunngatillugu:* Attavigisartakkanik misissuineruvoq; soorlu angajoqqaat meeqqallu, ilinniartitsiup atuartullu, atuartut marluk arlallilluunniit il.il. akornanni attaveqaqatigiittarneq misissuineq.
- *Aaqqissuussaannermut tunngatillugu:* Aaqqissuussaannermik anginerusumik inuup ataatsip arlallilluunniit ilaaffigisaannik misissuineruvoq; soorlu atuaqatigiinni pissutsit, ilaqquttat, meeqqerivik atuarfilluunniit.

Misissuinerimi apeqqutit akisinnaajumallugit Misi assigiinngitsunik misissueriaaseqarpoq, tassaasinnaapput; nakkutilliinerit, suliamut tunngatillugu atuagassianik atuarnert, misileraanerit, saqqummiussinerit, sivikitsumik oqaloqateqarnerit (assersuutigalugu sivikitsumik angajoqqaanik siunnersuinerit) il.il.. Misissuisoqareerneratigut Misi nalunaarusiortarpoq, kingusinnerusukkullu saaffiginnittumut misissuisimanermik saqqummiusseriarluni, saaffiginnittoq siunissami meeqqamik qanoq sullississanersoq pillugu siunnersuusiortarluni.

2018-imi Misi 62-eriarluni misissuisimavoq, misissuinerit tamarmik agguaqatigiissillugu akunnerni 30-40-ni suliffiusarsimallutik.

Utaqqisut allattorsimaffiat

Misi ajoraluartumik misissorneqarnissamut utaqqisuuteqarpoq. 2018-imi utaqqisut ikilisarniarlugit Misip ukkatarilluarsimavaa, tamannalumi aamma iluatsissimavoq. 2017-ip naanerani Misi misissorneqartussanik 30-nik utaqqisoqarsimavoq, misissorneqarnissamut sivisunerpaamik utaqqisoq ukiup ataatsip missaani utaqqisimalluni. 2018-ip naanerani Misi misissorneqartussanik 28-nik utaqqisoqarsimavoq, misissorneqarnissamut sivisunerpaamik utaqqisoq qaammatini arfineq marlungajanni utaqqisimalluni. Misip utaqqisut ikilisarneqarnissaat siunissami suli ukkatarisarniarpa, tamannali unammilligassaavoq, tassa suliamut tunngatillugu ilisimasalinnit kiisalu Kommuneqarfik Sermersuumi angajoqqaanit Misip ilisimasaanik pissarserusuttunit saaffiginnittartut amerliartornerat pissutigalugu. Assersuutigalugu ukiuni sisamani kingullerni Misip siunnersuisimanerisa amerlassusaat kisitsisitigut nalunaarsuiffitsinni takuneqarsinnaapput.

Misimi sulinermut atatillugu angalasarnerit

Sulinermut atatillugu angalanermi atuarfinit meeqqerivinniillu tikilluaqquneqartarneq Misip misigiuaannarpa. Pingaartumik ilisimasallit oqaatigisarpaat, suliamut atatillugu ilisimasavut siunnersuisarnivullu pisariaqartittarlugit. Misi sulinermut atatillugu angalanermi ilisimasalinnik, kiisalu angajoqqaanik siunnersuisarpoq. Misi perorsaanikkut tarnip pissusiinik misissuisarpoq, sulisunullu aamma/imaluunniit angajoqqaanut saqqummiussasanik allanik neqerooruteqartarluni. (Aallannginnermi suut isumaqatigiissutaasimanersut apeqqutaatillugu sumiiffimmiit sumiiffimmut sammisat allanngorarsinnaapput).

Tasiilami 2018-imi februaarip 22-aniit marsip 7-ianut tarnip pissusiinik ilisimasalik ataaseq oqallorissaasoq ataaseq peqataapput, tassani illoqarfimmi meeqqeriviit ukkatarineqarlutik. Tallimariarluni siunnersuisoqarpoq, sisamariarluni sullissisunik siunnersuisoqarpoq (tassa perorsaanermik suliaqartut unamillernartutut/ajornartorsiutitut misigisartakkaminnut tunngatillugu qanoq suliaqarsinnaanersut Misimi sulisunit takutinneqarput), pingasoriarluni angajoqqaanik siunnersuisoqarpoq, arfinileriarluni misissuisoqarpoq, marloriarlunilu saqqummiussisoqarluni; meeqqat naliginnaasumik ineriartortarnerat oqalussinnaanerallu pillugit. Tamatuma kingorna arfinilinnik nalunaarusiortoqarlunilu saqqummiussisoqarpoq.

Apriliip 11-aniit 17-ianut Tarnip pissusiinik ilisimasalik ataaseq aamma Meeqqanut inuusuttunullu siunnersorti ataaseq Paamiuniipput, Arsuk apriliip 18-iani 19-ianilu tikeraarneqarpoq. Angalanermi tassani katillugit 13-eriarluni siunnersuisoqarpoq, tallimariarluni misissuisoqarpoq kiisalu sisamariarluni saqqummiussisoqarluni, tassani "aaqqiagiinngissutsinik suliaqartarneq" sammineqarluni.

Apriliip 28-aniit maajip qulinganut tarnip pissusiinik ilisimasalik ataaseq aamma Meeqqanut inuusuttunullu siunnersorti ataaseq Tasiilamiipput, tassani illoqarfiup atuarfiani suliassat ukkatarineqarlutik. Klassini tallimani assigiinngitsuni siunnersuinerit qulit ingerlanneqarput, nakkutilliinerillu (misissuinerit) arfineq marluk ingerlanneqarlutik. Taakkua saniatigut meeqqat naliginnaasumik ineriartortarnerat pillugu atuarfimmi Ikorfartortinut timelærerinullu saqqummiussisoqarpoq, pineqartut meeqqat ulluinnarni unamillernartoqartitsisut qanoq ikiorsinnaaneritut sakkussaannik tunineqarput. Aamma perorsaasunik siunnersuineri ilinniartitsisunut Misi saqqummiunneqarpoq, tassa ulluinnarni qanoq atorneqarsinnaanerput pillugu ilisimasaqalernissaat anguniarlugu.

Oktobarip 17-aniit 26-anut tarnip pissusiinik ilisimasallit marluk Ittoqqortoormiiniipput, tassani Meeqqerivik Atuarfillu Misimit pulaarneqarput. Sisamariarluni siunnersuisoqarpoq, arfineq marloriarlunilu misissuisoqarluni. Taakkua saniatigut illoqarfimmi kikkunntu tamanut peqataarusuttunut "meeqqat eqeersimaartut" pillugit atuarfimmi ammasumik saqqummiussiffiqineqarput.

2018-imi suliat allat

Immikkut atuartitsineq (SP):

Ukiumoortumik immikkut atuartitsisarneq:

Ukiup tullissaani immikkut atuartitsinissamut inersuutit Misip ukiut tamaasa nalilersortarpai. Novemberip 15-ianiit decemberip 15-ianut Kommuneqarfik Sermersuumi atuarfiit tamarmik atuartut immikkut atuartinneqarnermik iluaqteqarsinnaasutut nalilikkatik, ukiup atuarfusussap tulliani immikkut atuartinneqarnissaannut innersuussinnaavaat. Siusinnerusukkat Kiffartuussivik-MA immersukkanik tigooqqaallunilu allattuisaraluartoq, 2018-imi Misi nammineerluni nalunaarsuiffimmut SBSYS-imut allattuisalerpoq. Ukiumut atuarfusussamut 2019/2020-mut tunngatillugu inassuteqaatinik 240-t missaanniittunik Misi 2018-imi decemberip naanerani tigusaqarpoq, atuartut SP-mut akuerisaassanersut imaluunniit itigartinneqassanersut Misimi sulisuniit nalilersorneqarsimapput. Innersuutinut tamanut atatillugu, ilinniartitsisut siunissami atuartunik ataasiakkaanik ilinniartitsillutik qanoq sulisinnaanersut pillugu Misi aamma siunnersuisarpoq. Misi nalilersuereeraangat Misimi Meeqqanut inuusuttunullu siunnersortit klassit qanoq katitigaanissaannut siunnersuusiortarput, Misillu siunnersuutaannik Atuarfeqarfimmut Immikkoortortaqarfimmut oqartussaasumut aamma immikkut atuartitsinissamut akuersissuteqartartumut tunniussisarlutik.

Ad-hoc - Immikkut atuartitsineq:

Immikkut atuartitsinerup saniatigut atuarfiit innersuutigisinnaavaat ukiup sinnerani immikkut atuartitsisoqarnissaa, atuarfiup nalilerpagu tamanna atuartup ilinniakkatigut inuttullu ineriartornissaanut naapertuunnerpaassasoq. Imaluunniit atuartoq kommuni allaminngaanniit Kommuneqarfik Sermersuumut nuussimappat, atuarfigisaminilu immikkut atuartitaasimalluni, taava innersuussineq Misimut nassiunneqassaaq. Tassaasinnaapputaaq atuartut Misimit misissuiffigineqarsimasut, Misillu nalunaarusiaani allassimappat immikkut atuartitsineq atuartumut iluaqutaassasoq, taava aamma innersuussineq Ad-hoc-itut nassiunneqassaaq.

Naggataatigullu atuarfiup pisortaa aalajangiisinnaassuseqarpoq, atuartumik immikkut atuartitsinerup nuussinnaatitaalluni, Misi Atuarfeqarfimmullu ingerlatsivik avaqqullugu. Atuartut pinasuartumik immikkut atuartunngortinneqartut ilaatigut tassaasinnaapput, klassiminni atuartut ilikkarsarnikkut inuttullu pisariaqartitaannik tunineqarsinnaanngitsut.

Ad-Hoc-imik immikkut atuartinneqarnissamut innersuusiortoqarnerani atuartup pisariaqartitai Misip nalilersortarpai, soorlu "ukiumoortumik immikkut atuartitsisernerup" ataani tamanna nassuiaatigineqartoq. Ukiut tamaasa Ad-Hoc-imik immikkut atuartinneqarnissamut innersuutit 20-t 40-llu akornanniittut Misimit pissarsiarineqartarput.

Ukiumi atuarfiusumi 2018/2019-imi atualertunut specialklassi

2018-imi upernaakkut Misip meeqqat perorsaanikkut tarnillu pissusiitigut misissuiffigivai, taakkunanga sisamat atuarlerlaajullutik. Naliginnaasumik atualerlaat specialklassimi atuartinneqarneq ajorput, matumanili Misip nalilerpaa meeqqat sisamat specialklassimi atulersinneqarnertik iluaqutigissagaat, tassa atuartut pisariaqartitaat tassani isumagineqarsinnaammata. Tassunga atatillgu Misip Atuarfeqarnermut Immikkoortortaqarfik suleqatigalugu klassip atuarfiusussap meeqqat unammilligassaannik isumaginnissinnaasup aaqqissuunnissaa ukkatarisimavaa. 2018-imi ukiakkut Misip klasselærerer klassimilu aalajangersimasumik ikorfartorti ataatsimeeqatigisimavai, tassani paasiniallugu perorsaanermi ilisimasanut tunngatillugu Misi ikiuussinnaanersoq. Tamatuma kingorna Meeqqanut inuusuttunullu siunnersorti aamma oqallorissaasoq klassimi malinnaasimapput, kingusinnerusukkullu inersimasut qanoq klassimi atuartunik ilinniartitsisinnaanersut oqaatsitigullu uummarissaasinnaanersut siunnersorsimallugit.

Pitsaaliuisumik perorsaanikkut sulianik ukkatarinnineq

Misip pitsaaliuinerusumik suliaqarnissani 2018-imi kissaatigisimavaa, suliarisimallugillu meeqquerivinni perorsaasutut sulisut, atuarfinnilluunniit ilinniartitsisut sakkussaannik tunillugit.

Misimit saqqummiunneqarsimapput:

- Misi 2018-ip aallartinnerani "meeqqat eqeersimaartut" pillugit saqqummiussassamik suliaqarsimavoq. "Meeqqat eqeersimaartut" tassaapput, meeqqat assersuutigalugu ADHD-mik innarluutillit imaluunniit innarluuteqalersinnaasut. Meeqqat sumiginnagaasimanertik pissutigalugu naleqqussarnissamut ajornartorsiuteqartut, aammali meeraasinnaapput (meeqqat "naliginnaasut") uniffeqanngitsut. Qanorluunniit uniffeqanngittoqartigigaluarpat, perosaariaaseq naliginnaasoq sulisunit atorneqarsinnaavoq. Siullertut Nuummi meeqquerivinni pisortanut saqqummiisoqarpoq, tulliuullugu pisortat Meeqqueriviminni saqqummiussisoqarnissaanik kissaateqarunik, Misimut saaffiginnissinnaanerat nalunaarutigineqarpoq. Tamatuma kingorna 2018-imi Misip meeqqueriviit aqqaneq marluk pulaarpai, taakkunani perorsaanermik suliaqartut, imaluunniit angajoqqaat unnukkat saqqummiussiffigineqarput.

- Misip "meeqqat sumiginnagaasimasut" pillugit Nuummi Børnehjemmemi sulisut juunip qaammataani saqqummiussiffigivai, sulisut taamaalillutik perorsaanerminni sakkussaqaalerput aamma meeqqat pineqartut qanoq qisuariarsinnaanerit paasisaqarfigivaat.
- Misi septemberip qaammataani "Pisariaqartitsineq kajumissuseqarnerlu" pillugit ASK-imi specialklassimi saqqummiussivoq. Saqqummiussinermi tassani ukkatarineqarpoq meeqqat sakkortuumik qisuariartartut pillugit ilinniartitsisut ilisimasaqalersinneqarnissaat perorsaanerminnilu sakkussaqaalernissaat aamma ilinniartitsisut atuarfimmi naamminneq pisariaqartitaaminnik paasisimasaqalernissaat.
- Misi ukiaq ASK-imi Kangilinnguani ilinniartitsisunut saqqummiussivoq, tassani sammeneqarlutik "Misi sunaava aamma Misi qanoq atorsinnaavisiuk".
- Dronning Ingridip Napparsimmavissuani ulloq 5. juni saqqummiussineq, tassani Misip nassuiaatigaa Misi qanoq sulisarnersoq aamma angajoqqaat meeqqamik tarnikkut nappaateqalersinnaanerit pillugu misissorneqarnissaat kissaatigippassuk nassuiaatigineqarpoq, tamatumunnga tunngatillugu inatsiseqanngimmat Misimi misissuisoqqaartariaqartoq. Misip paasisimavaa tamanna DIN-mit angajoqqaanut nalunaarutigineqartartoq, taamaalillutik angajoqqaat aqqissuussaassutsit marluk akornanni uteqattaartinneqartutut misigisimasarput.

Kommuneqarfik Sermersuup sinnerani sulinermit atatillugu angalagaangatta aamma saqqummiussisoqartarpoq. ("Sulinermit atatillugu angalanerit" pillugit immikkoortoq takuuk).

Meeqqanut Ilaqutariinnullu Ingerlatsivimmi Ikorfartortinut saqqummiussineq

Misi 2018-imi upernaakkut Ikorfartortinut ataqtigiissaarisumit Meeqqanut Ilaqutariinnullu Ingerlatsivimmi sulisumit saaffiginnissutit marlunnik tigusaqarpoq, saaffiginnissutit Ikorfartortinut saqqummiussisoqarnissaanik kissaateqarnermit tunngassuteqarput. Tassunga atatillugu Tarnip pissusiinik ilisimasalik ataaseq "Tunngaviumik tarnip pissusiinik ilisimatusarneq sunaava" pillugu saqqummiussimavoq, saqqummiussami Ikorfartortit qanoq meeqqat ineriartorneranni pitsaanerpaamik ikiuisinnaanerit ukkatarineqarluarpoq. Tamatuma saniatigut Misimi oqallorissaasoq ataaseq "Oqaatsitigut ineriartorneq aamma oqaatsitigut uummarissaaneq" pillugit saqqummiussimavoq.

KNR – Nunatta nipaa

Misi-Sermersooq decemberi 2018-imi KNR-imit saaffigineqarpoq, aperineqarluni nappaatinik suussusersiarneq pillugu radiukkut aallakaatitsinermit peqataasinnaanersoq. Ippassaammat KNR Peqqinnissaqarfimmit pulaarneqarsimavoq, peqqinnissaqarfimmit kukkusumik nalunaarutigisimavaat meeraq Misimi misissorneqqaartussaasoq, Nakorsiartarfimmit tarnikkut nappaatillit immikkoortortaqaarfianut tarnikkut nappaatinik suussusersiisartumut innersuunneqartinnani. Misi aallakaatitsinermit peqataarusulluni angersimavoq, decemberillu aqqaneq aappaanni Misimi tarnip pissusiinik ilisimasallip tusarnaartut nalunaarfigai, qanoq Misimut saaffiginnissinnaanersut, Misi innuttaasunut sunik neqeroorteqartarnersoq, kiisalu nalunaarutigalugu angajoqqaat meeqqamik nappaataasa suussusersineqarnissaannik kissaatillit Misimut saaffigineqqaartariaqanngitsut.

Aallakaatitsineq naammassimmat KNR-ip Misi aperisimavaa sapaatit akunneri marlukuutaarlugit-pingasukkuutaarlugit perorsaasarneq il.il. pillugit aallakaatitassanut peqataasarsinnaanersoq. Tamatumunnga Misi akuersaarpoq 2019-imilu tamatumunnga ingerlatsiniarluni.

Misimi allaffissorneq

Inatsisit malillugit allakkat inummut paasissutissanik mianernartunik imallit tamaasa, Misip nalunaarsortussaavai. Siunnersuisimanerit misissuisimanerillu pillugit oqaloqatigiissimanernut tunngassuteqartut mailikkut tiguneqartut nassiunneqartullu pillugit, Misip nalunaarsuisussaannermi saniatigut oqartussaasorpasuarit mailit nassiunneqartut, Misip akissuteqarfigalugillu aquttussaavai. Assersuutigalugu tassaasinnaapput, Kalaallit Nunaanni Misinit allanit, Danmarkimi PPR-ip allaffiinit, Peqqinnissaqarfimmit, Meeqqanut Inuusuttunullu Ingerlatsivimmi sullissisunit, Atuarfeqarfinnut ulluuneranilu neqeroorutunut immikkoortortamit il. II. paasissutissanik pissarsiniarneq. 2018-imi Misip allagaatit 4600-t missaanniittut SBSYS-imut nalunaarsorsimavai.

Meeqqanut Inuusuttunullu Ingerlatsivimmut nalunaarutit

Pinngitsoorata nalunaartussaanerput malillugu, Misi 2018-imi nalunaarutunik arfineq marlunnik Meeqqanut Inuusuttunullu Ingerlatsivimmut nassiussisariaqarsimavoq.

Meeqqanik marlunnik oqaloqatiginnissimaneq

Misi oqaatigineqareersutut siunnersuisarfiuvoq, angajoqqaanut suliamillu suliaqartunut ilisimasanik siunnersuisartoq, siunnersorneqartut taamaalillutik angerlarsimaffimmini suliffimminniluunniit meeqqanik sullissisinnaangorlugit. Meeqqat marluk qilaamikkut sippaqartut pillugit Misimi oqallorissaasoq 2018-imi saaffigineqarsimavoq. Tassunga atatillugu oqallorissaasup nalilersimavaa, siunertamut naapertuunnerpaassasoq meeqqat taakku marluk immikkoortillugit isumagineqarnissaat. Meeraq taassumalu angajoqqaavi Misimi sungiusarnissamat qaaqquneqarsimapput, sungiusaanermi ukkatarineqarsimavoq meeqqap unammilligassaani paasisaqarnissaq, kiisalu angajoqqaat ulluinnarni angerlarsimaffimmini meeqqamik qanoq uummarissarnissaannut suliarinissaallu sakkussaannik tunineqarnissaat. Meeqqat taakku marluusut nalunaaquttap akunnerani ataatsimik siviussuseqartartumik aqqaneq marloriarlutik Misimiittarsimapput.

Attaveqaatinik ataatsimeeqateqartarnerit katsorsaannissarlugu pillugu ataatsimiittarnerit

Misi ilinniartitsisunit, meeqqerivinnit, kommunimi sullissisunit kiisalu psykiatriimit 2018-imi aggersarneqartarsimavoq attaveqaatit ataatsimeeqatiserineqarluni imaluunniit katsorsaannissaq pillugu ataatsimeeqatiserineqarluni. Misi ataatsimiinnernut tamanut peqataanissamat nukissaqannginnami Misip peqataasinnaaneranut naapertuuttut kisimik ataatsimeeqatigineqartarput. Assersuutigalugu ukiup kingulliup ingerlanerani meeraq/inuusuttoq Misimi misissortissimappat imaluunniit meeqqap ineriartornissaanut il.il. pitsaasumik Misi ikiuussinnaappat aatsaat peqataasarpog.

Ilinniartitsisut siunnersuisartut Nuup illoqarfianeersut peqatigalugit workshop

Atuarfeqarnermut Immikkoortortaqaarfik suleqatigilluinnarlugu Misi oktoberimi Ilinniartitsisut siunnersuisartut Nuup illoqarfianeersut peqatigalugit sammisaqartitsisimavoq. Ullormi sammisaqarnermi immikkut ilinniartitsinissamat innersuusiortarneq, aalajangersimasumik klassissamat ikaarsaariartitsisarneq, atuartunik allamat nuussisarneq, immikkut ilinniartitsineq pillugu nalunaarummik nutaamik naatsumik saqqummiussinissaq, kiisalu Misimut saaffiginninnermi peruserineqartartoq pillugit ilinniartitsisut saqqummiussiffigineqarput.

Ukiut aggersut pillugit takorluukkat

Misi-Sermersooq ukiuni aggersuni suliamik sulialinnut angajoqqaanullu saaffiginnittartunut perorsaanikkut tarnillu pissusiinik siunnersuisarnissamik ingerlatsiinnarniarpoq. Tamatuma saniatigut misissortinnissamut utaqquisut ikilisarlugit siunnerfilimmik suliaqarnerput ingerlateqqissavarput. Siunissamut tunngatillugu anguniagaraarput utaqquisut utaqqisarnerisa qaammatinut 1-2-nut sivikillisinneqarnissaa, sulisunilli amigaateqarneq pissutigalugu anguniakkatta qaqugu anguneqarsinnaanera ilisimanngilarput. Siuliani pineqartunut peqatigitillugu ingerlatiinnarniarparput siusissukkat suliniuteqartarneq/pitsaaliuisumik suliniuteqartarneq, assersuutigalugu meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasallit ilisimasaannik annertusaanissaq pillugit saqqummiussinissaq, kiisalu qanimut siunnersuinissamik il.il. neqerooruteqartarnissaq, aamma suliassat PPR-mik isumaqatigiisummi allassimasut amerlanerit ukkatarineqarnissaat. Tamakkua saniatigut ukiumoortumik immikkut atuartitsisarnermut tunngatillugu periusissianik suliaqartarnerput ingerlatiinnarniarparput. Tamanna 2018-imi aallartipparput 2019-imilu upernaakkut ingerlateqqissallutigu. Periusissiornermi siunertaavoq ukiumoortumik immikkut atuartitsisarnermut atatillugu kina sunik suliaqassanersoq pillugu tunngavissiorinissaq, malittarisassaliornissarlu. Tamatuma nassataanik Atuarfiit, Atuarfeqarfimmut Immikkoortortaqaarfiup Misillu tullissaanik immikkut atuartitsinermi naluneqassanngilaq kina sunik qaqugukullu suliaqartassanersoq, taamaalilluni kikkut tamarmik pitsaanerumik suleriaaseqalisapput.

Naggasiineq

Danmarkimi Kalaallilu Nunaanni Perorsaanikkut tarnip pissusiinik Siunnersuisarfiit kommunini ataasiakkaani assigiinngitsupilussuupput, tassani apeqqutaalluni kommunimi meeqqanut inuusuttunullu tunngatillugit ingerlatsinerup qanoq aaqquissuunneqarsimanera. Misi-Sermersuumi suliassat pingaarnert, *suliarineqartussat*, Inatsisartunit inatsisitigut pisussaaffiligaasut tassaapput; siunnersuineq, immikkut ilinniartinneqarnissamut naliliinerit, kiisalu Meeqqerivinni Atuarfinilu meeqqanik perorsaanik tarnillu pissusiitsigut misissuinerit, tassa Kalaallit Nunaanni Kommunit ataasiakkaat Kommunalbestyrelsii perorsaanikkut tarnillu pissusiinik siunnersuisoqarnissaanut, kiisalu immikkut atuartinneqarnissamik naliliinissamut pingaarnertut akisussaaffeqarput.

PPR-mik isumaqatigiisummi ulloq 1. januar 2012-imi atuutilersumi, Namminersorlutik Oqartussat PPR-mik Kommuninut ataasiakkaanut tunniussineranut tunngassuteqartumi, allassimapput suliassanut piumasaaqatit tunngavissallu arlallit. Misi-Sermersuup PPR-mik isumaqatigiisummi suliassatut allassimasut arlallit ullumikkut isumagisarpai. Sulisussaqaannginnerli, Misimilu suliassarpasuit pissutigalugit *suliarineqartussat* inatsisitigut pisussaaffiusut Misip salliutittariaqartarpai.

Misimi atorfiit najugaqavissunik piukkunnaatilinnik inuttalerniarneqarnerat ukiorpassuarni unammillernartarsimavoq. Taamaamat Meeqqanut inuusuttunullu siunnersortinik aamma tarnip pissusiinik ilisimasalinnik, ukiuni arlaqartuni avataanit tikitsitsisoqartariaqartarsimavoq. Misi-Sermersuumit avataanit suliarortitat pisariaqartinneqartarmata qujarunneqartarput. Misimut unammillernartarsimavoq avataanit suliarortitat ukiut arlalialuit qaangiukkaangata Danmarkimut uteqqinnissartik toqqaraangassuk. Tamatuma malitsigisaanik ilisimasarpasuit annaaneqartarput, aamma sulisussarsiornermut sulisunillu nutaanik ilinniartitsinermut nukit isumalluutillu annertuumik atorneqartarput. 2018-imi Misimi sulisut tamarmik najukkameersuupput imaluunniit Kalaallit Nunaannut atassuteqareersuupput. Taamaalilluni Misimi avataanit tikisitanik sulisoqanngilaq. Misimi sulisut aqqaneq marluugaangata qulingiluat marluinnik oqaaseqartuupput (danskisut-kalaallisut), sulisut pingasut kalaallisut oqalussinnaangillat.

Qularutissaanngilaq Misi-Sermersooq nukissaqarluartunik sulisoqarmat, pitsaanerusumik aningaasaqarnikkut sulisutigullu isumalluuteqarluarnikkut misissorneqarnissamut utaqqisunik ikilisaasinnaasunik. Tamatuma saniatigut Misi-Sermersooq aamma periarfissaqarpoq suliassanik amerlanerusunik PPR-mik isumaqatigiisummi allassimasunik neqerooruteqarsinnaanermut. Tamatumunngali pisariaqarpoq sulisunik amerlanerusumik atorfinitsitsinissamut aningaasassaqaarnissaq, Kommuneqarfik Sermersuumi sulinermut atatillugu angalasarnissamut aningaasassaqaarnissaq, kiisalu Misimi sulisut ilisimasat nutaat ilisimatusarnerillu nutarterneqartuurtut iluanni piginnaasaasa pitsanngorsaaffigineqarnissaannut aningaasassaqaarnissaq. Ullumikkut sulisut pikkorissartinnissaannut ineriartortinneqarnissaannullu aningaasanik amerlanerusunik immikkoortitsisoqartartuuppat, sulisunik najugaqavissunik sulisoqaannarnissamut aamma iluaqutaassagaluarpoq.

Misip - Meeqqanut inuusuttunullu Siunnersuisarfiusup, Danmarkimi PPR-qarfinnut sanilliullugu unammillernartoqartittarpaa, Siunnersuisarfimmi sulisut ataasiakkaat suliassaqaarfinnut arlalinnut tunngatillugu annertuumik tamaginnut tunngasumik ilisimasaqarluarnissaat. Danmarkimi innersuussiffiusinnaasut amerlanerujussuupput, assersuutigalugu annilaangasarnermut, autismeqarnermut, imminut ajoquserniarluni pissusilersortarnermut, aappariikkunnaarluni avinnermut, tarnikkut nappaateqarnermut tunngasutigut, imminortarnermut, aliasuuteqarnermut, sumiginnaanermut tunngassuteqartut Danmarkimi PPR-qarfiit oqartussaqaarfinnut allanut innersuussisinnaapput. Kalaallit Nunaanni kommunit taamatut periarfissaqaanngillat, taamaammat Misi-Sermersooq saaffigineqaraangami perorsaanikkut tarnillu pissusiitigut siunnersuinissamik pingaarnertut suliassaminit allaanerusumik allatut siunnersuisarpoq.

Paasissutissat sukumiinerusut ataani atsiortumut pissarsiariniarneqarsinnaapput

Laila Skydsbjerg Skytte
Misi-mi siunnersortaaneq

